

Nr 141

Av herr **Fröding**, om viss ändring av lagen med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

I 1 § lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin ges bestämmelser om straff för den som utan behörig tullangivning till riket inför spritdrycker eller vin. I 4 mom. sagda paragraf stadgas, att, då sådan olovlig införsel förövas av den som förut dömts för samma eller vissa andra brott, straffet härför skall vara på visst sätt beräknade böter eller fängelse. I momentets sista punkt begränsas emellertid möjligheterna att döma till böter enligt följande: »Var det tidigare brottet sådant som sägs i denna lag, må ej till böter dömas i annat fall, än då införseln skett i allenast ringa omfattning och utan syfte att försälja dryckerna samt omständigheterna jämväl i övrigt äro synnerligen mildrande.»

Detta sista stadgande innebär sålunda, att då en person som tidigare dömts för att han insmugglat en flaska sprit, ånyo ertappas härmed och det därvid kan antas, att den sista smugglingen skett för att sälja spriten, han ovillkorligen måste ådömas frihetsstraff. Det är tydligt, att tillämpningen av en så schematisk lagregel måste komma att ofta te sig stötande för det allmänna rättsmedvetandet.

Med hänsyn till de sociala vådor, som kunna följa av att en alkoholmissbrukare, som eljest avstängts från spritinköp, får tillfälle att köpa smuggelsprit, måste lagstiftaren visserligen se mycket allvarligt på sådan sprit-smuggling, som sker för avsalu. Men detta bör dock ej få föranleda, att varje tidigare för spritsmuggling dömd som ertappas med smuggling för avsalu ovillkorligen skall dömas till frihetsstraff, hur ringa den införda kvantiteten än har varit och hur ömmande omständigheterna än kunna te sig i det särskilda fallet. I all modernare strafflagstiftning har man strävat efter att i största möjliga utsträckning ersätta det gamla frihetsstraffet med andra sanktionsformer. I synnerhet har därvid de korta frihetsstraffen på någon eller några månader framhållits som icke önskvärda. Mot bakgrund av dessa modernare tendenser inom lagstiftningen ter det sig onekligen önskvärt att det citerade lagstadgandet uppmjukas.

Det torde visserligen förhålla sig så, att domstolarna i många fall lyckats undvika att döma till frihetsstraff i här berörda situation genom att de uppställt exceptionellt höga krav på bevisning vid sitt avgörande av frågan huruvida smugglingen skett för avsalu. Ett sådant förfarande kan dock

leda till ojämnhet i rättstillämpningen och allmän osäkerhet, och en lagändring härutinnan synes förty önskvärd.

Det förtjänar vidare uppmärksammas, att på grund av brottets natur de dömda i ett stort antal fall utgöres av sjömän å fartyg i trafik å utländsk hamn. Med nuvarande straffbestämmelser riskerar dessa personer att vid sådan brottslighet bli utsatta för ett så grovt tvångsmedel som häktning. Ofta torde de nämligen sakna stadig hemvist inom riket, och regelmässigt kan de befaras avvika genom att deras fartyg avseglar.

De påtalade konsekvenserna ter sig än mer betänkliga, då man finner, att det här ofta är fråga om unga personer, som gör sig skyldiga till smuggling av smärre spritkvantiteter från fartyg.

På grund av vad sålunda anförts synes 1 § 4 mom. lagen med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin böra ändras så, att det förhållandet, att spritsmuggling skett för avsalu, icke skall ovillkorligen utesluta en tidigare för spritsmuggling dömd från möjligheten att erhålla bötesstraff. Även om sådan uppmjukning kommer till stånd, kan straffet ändock icke sänkas till böter utan att såväl den insmugglade spritkvantiteten är ringa som omständigheterna i övrigt synnerligen mildrande. Härigenom synes man ha tillräckliga garantier kvar för att insmuggling till avsalu blir tillräckligt allvarligt bedömd samtidigt som domstolarna givits möjlighet att i ömmande fall låta vederbörande slippa undan med böter.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte för sin del besluta om sådan ändring av lagen med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, att den som tidigare dömts för brott mot denna lag må kunna vid återfall ådömas böter även om med återfallet avsedda införseln skett i syfte att försälja dryckerna, samt att vederbörande utskott måtte utforma härför erforderlig lagtext.

Stockholm den 25 januari 1955

Nils G. Fröding